

horizonte ^{UNIA}

Gazeta dla Polskich członków i członkin Unii
Numer (7) 13, Grudzień 2015

Redakcja T +41 31 350 21 11, F +41 31 350 22 11 | info@unia.ch | www.unia.ch

Ustawa o obywatelstwie

Naturalizacja pozostaje arbitralna

W roku 2014 parlament przyjął ustawę o obywatelstwie. Rok później pojawia się rozporządzenie określające warunki wprowadzenia ustawy w życie. Dla Unii sprawa jest jasna: rząd proponując projekt rozporządzenia rewizji prawa obywatelstwa zaprzepaścił szansę na wprowadzenie spójnych, transparentnych i uczciwych reguł dotyczących procedury naturalizacji (nadania obywatelstwa). Kryteria są nieczytelne i pozwalają na dyskryminację i arbitralność. Osoby w trudnej, niestabilnej sytuacji są poprzez rozporządzenie wyłączone i pokrzywdzone.

Ostatnia całościowa rewizja miała miejsce w 1952 r. Czas zatem na zmianę prawa. Oznacza to ujednoczenie kryteriów w sposób uczciwy i zrozumiały by wyeliminować arbitralne decyzje. Szansa została jednak zmarnowana. Po długich przepychankach parlament podczas nowelizacji opowiedział się przeciw uczciwej, transparentnej i zharmonizowanej procedurze nadawania obywatelstwa. Migrantki i migranci w dalszym ciągu czekają na uczciwe procedury, wolne od arbitralności i dyskryminacji. Jednolite kryteria i równe szanse w postępowaniu naturalizacyjnym pozostają pobożnym życzeniem.

Jakie są nowości?

Poniżej najważniejsze zmiany. Minimalny okres pobytu w Szwajcarii zostaje skrócony z dwunastu do dziesięciu lat. Nowością jest podwójne liczenie lat spędzonych w wieku od 8 do 18 lat a nie jak dotychczas od 10 do 20. Okres na podstawie pobytu tymczasowego, czyli z pozwoleniem F, będzie w połowie zaliczony. Nowy jest również wymóg posiadania pozwolenia C dla cudzoziemców zamierzających wystąpić o obywatelstwo szwajcarskie. Również wśród kryteriów integracyjnych pojawiają się nowości. Należą do nich przestrzeganie publicznego porządku i bezpieczeństwa, respektowanie wartości konstytucyjnych, udział w życiu gospodarczym lub kształcenie się oraz wspieranie integracji pozostałych członków rodziny. Nowością jest również wymóg znajomości języka krajowego nie tylko ustnej ale również pisemnej.

Niejasne „kryteria integracyjne”

Przedstawiony właśnie przez rząd projekt rozporządzenia miał doprowadzić do konkretyzacji tak zwanych kryteriów integracyjnych. Tymczasem, kryteria pozostają niejasne i trudne do odróżnienia. Nie wiadomo czym różni się „zintegrowany” od „obyty ze szwajcarskimi stosunkami życiowymi”. Liczne uściślenia pogarszają jeszcze sytuację zwiększając zagrożenie arbitralności i nie pomagają zbyt przy podejmowaniu decyzji.

Osoby w trudnej sytuacji życiowej

Szczególnie poważną nowelizacją jest pozbawienie możliwości przyjmowania obywatelstwa szwajcarskiego przez osoby pobierające świadczenia socjalne. Wyraźny sygnał świadczący o tym jak nowa ustawa i planowane rozporządzenie wykluczają biednych i słabych. Naturalizacja pozostaje zastrzeżona dla najlepiej wykształconych i najbogatszych ludzi. Jest to dyskryminacja, którą Unia stanowczo odrzuca.

Naturalizacja jest ważnym krokiem do integracji

Unia w dalszym ciągu jest zdania, że naturalizacja nie jest „ukoronowaniem” integracji tylko stanowi ważny krok w kierunku do integracji. Postępowanie naturalizacyjne musi być zatem proste, jasne, uczciwe i spójne. Szwajcaria ma interes w tym by ludzi bez szwajcarskiego paszportu pilnie zaakceptować jako część swojego społeczeństwa. Jest to również długo oczekiwane uznanie wkładu migrantek i migrantów w rozwój szwajcarskiego społeczeństwa. Nie tylko Unia krytycznie odnosi się do proponowanej ustawy. Również Szwajcarska Komisja ds. Migracji (EKM-CFM) oceniła ustawę i rozporządzenie jako niedostateczne.

Informacje w skrócie

Dni informacyjne w 2 rocznicę przyjęcia Art. 121a Konstytucji

Regionalne grupy migracji Unii, wraz z innymi organizacjami będą w dniach 6-9 lutego 2016 r. w różnych miejscach Szwajcarii organizować spotkania i imprezy z okazji drugiej rocznicy przyjęcia inicjatywy społecznej SVP „przeciw masowej migracji”, przypominając, że migrantki i migranci stanowią część Szwajcarii i powinni walczyć o swoje prawa. Spotkania będą organizowane pod hasłem „my wszyscy jesteśmy Szwajcarią”.

Zbiorowy układ pracy (GAV) dla sklepów przy stacjach benzynowych

Stowarzyszenie operatorów sklepów przy stacjach benzynowych w Szwajcarii VTSS, związki zawodowe Unia, Syna oraz Stowarzyszenie Kupców Szwajcarii wynegocjowali zbiorowy układ pracy dla sklepów przy stacjach benzynowych. GAV dba o warunki pracy wszystkich pracowników branży na terenie całej Szwajcarii. Nowy układ ma wejść w życie w dniu 1 stycznia 2017 r. i będzie miał powszechny charakter.

Główne założenia: płaca minimalna w większości kantonów 3700 franków (niewykwalifikowani) / 4000 franków (po 2 latach) / 4100 franków (po 3 latach) za miesiąc (x13), w niewielkiej liczbie kantonów dotkniętych problemem silnego franka 3600 / 3900 / 4000 franków. Czas pracy: 42 godziny tygodniowo; dodatek za niedzielę i dni wolne od pracy: +5%.

Wzrost pensji w branży wykończeniowej w budownictwie dla Romandii

Prawie 17 000 zatrudnionych w branży wykończeniowej w budownictwie w Romandii otrzymają od 2016 r. większe pensje. Partnerzy socjalni podjęli odpowiednie zobowiązania dla całej branży. Pracownicy i pracowniczki otrzymają generalną podwyżkę o 1% jak również uzależnioną od wyników pracy indywidualną podwyżkę o 0,3%.

Związkowi kontrolerzy pracy w Genewie

Genewski parlament kantonalny chce silniej zaangażować się w walkę z dumpingiem płacowym. Od przyszłego roku obok inspektorów kantonalnych, warunki pracy i płacy będzie kontrolować po 12 inspektorów wyznaczonych przez związki zawodowe pracowników i pracodawców. Jest to znaczący postęp w skali kraju.

Naturalizacja: W ten sposób możecie wystąpić o szwajcarski paszport

Decyzje parlamentu dotyczą wszystkich. Tymczasem 18 października jedna czarta mieszkańców Szwajcarii nie mogła wziąć udziału w wyborach. Kto przyjmie obywatelstwo może tą sytuację zmienić.

Wybory z 18 października wprowadziły nowe osoby do parlamentu. Na przykład Sibel Arslan z Bazylei. Rodzice Arslan przyjechali do Szwajcarii z Kurdystanu. Ich córka jest teraz jedną z niewielu parlamentarzystek o korzeniach migracyjnych. Sibel Arslan przyjęła obywatelstwo w 2004 r. Chciała mieć możliwość udziału w dyskusji, współtworzenia i współdecydowania. Jeżeli widzicie to podobnie do Sibel Arslan to poniżej znajdziecie wskazówki dotyczące naturalizacji.

Złóżcie wniosek

Kto chce szwajcarskie obywatelstwo musi złożyć wniosek. Gdzie złożyć wniosek zależy od kantonu. Proszę zaciągnąć informacji w gminie i pobrać właściwe formularze w kantonie. Lista adresów znajduje się tutaj: <https://goo.gl/iP1AJy>.

Również wymogi nie są wszędzie takie same. Niektóre gminy oprócz egzaminu z niemieckiego wymagają pisemny test integracyjny. W innych gminach mogą Państwa zaprosić na osobistą rozmowę. W niektórych miejscowościach zgromadzenie gminne decyduje o nadaniu obywatelstwa - w innych decyduje specjalna komisja. Proszę dowiedzieć się w swojej gminie i kantonie jakie warunki obowiązują w Państwa przypadku. Szczegóły znajdą Państwo tutaj: www.ch.ch/de/ordentliche-einbuengerung

Postępowanie zwyczajne czy uproszczone?

Istnieją dwa rodzaje postępowania o nadanie obywatelstwa. Postępowanie zwykłe i uproszczone. W przypadku postępowania zwykłego musicie Państwo mieszkać przynajmniej 12 lat w Szwajcarii zanim wystąpić o paszport szwajcarski. Jeżeli przyjechaliście jako dziecko to okres od 10 do 20 roku życia liczy się podwójnie.

W celu otrzymania obywatelstwa od gminy i kantonu należy zwrócić uwagę na lokalne i kantonalne terminy zamieszkania. Jest to szczególnie trudne jeżeli zmieniali Państwo kanton zamieszkania. Po każdej zmianie zamieszkania wymagany termin pobytu biegnie od nowa. Kantonalne terminy zamieszkania wynoszą od dwóch lat w kantonie Bern do dziesięciu lat w kantonie Uri. Dokładne informacje na ten temat otrzymacie w urzędach kantonalnych. Lub na stronie internetowej: <https://goo.gl/fEGqFi>.

Postępowanie uproszczone jest możliwe dla osób mieszkających przynajmniej pięć lat w Szwajcarii, które pozostają od trzech lat w związku małżeńskim z obywatelem/obywatelką szwajcarską. Dotyczy to również ich dzieci nie posiadających szwajcarskiego paszportu. W tym przypadku decyduje bezpośrednio federacja, gmina i kanton mają jedynie prawo wysłuchania i sprzeciwu. Wniosek o uproszczone postępowanie składa się w Federalnym Sekretariacie ds. Migracji (Staatssekretariat für Migration, Secrétariat d'Etat aux migrations, Segreteria di Stato della migrazione).

Uwaga: Procedura uproszczona dotyczy wyłącznie związków małżeńskich a nie związków partnerskich. Partner cudzoziemca musi w takim przypadku skorzystać z procedury zwyczajnej. Jedynie wymagane terminy są krótsze: pięć lat zamieszkania w Szwajcarii i trzy lata w związku partnerskim.

Integracja

By otrzymać obywatelstwo szwajcarskie ustawodawca wymaga udziału w życiu społecznym oraz znajomości szwajcarskiego prawa i kultury. Te wymogi mogą być rygorystycznie lub liberalnie interpretowane przez poszczególne gminy. W niektórych gminach może to oznaczać wymóg aktywnego udziału w stowarzyszeniach w innych jedynie posiadanie

szwajcarskich znajomych lub kolegów/koleżanek z pracy. Ogólnie obowiązuje warunek znajomości odpowiedniego języka krajowego. Co do zasady musicie Państwo wykazać się podstawową znajomością ustną języka krajowego – czyli potrafić porozumiewać się w codziennych sprawach (poziom A2). Ponadto, nie możecie Państwo być karani oraz musicie posiadać świadectwo dobrego prowadzenia (Leumundszeugniss, certificats de bonnes mœurs). Otrzymacie je w gminie.

Dzieci

Dzieci poniżej 18-tego roku życia, które mieszkają ponad dwa lata w Szwajcarii mogą przyjąć obywatelstwo szwajcarskie razem ze swoimi rodzicami lub jednym rodzicem. To dużo łatwiejsze niż gdyby występowali o obywatelstwo samodzielnie po osiągnięciu pełnoletności: rodzice nie muszą bowiem udowadniać, że dzieci są zintegrowane.

Opłaty i terminy

Średnio, postępowanie o nadanie obywatelstwa trwa dwa lata. No i może być drogie. Opłaty za naturalizację mają pokryć „tylko” koszty postępowania. Z tego powodu nie są uzależnione od Państwa dochodów. W zależności od miejsca zamieszkania, koszt dla jednej osoby wynosi między 1200 a 3000 franków.

Dotychczasowy paszport możecie Państwo zachować ponieważ Szwajcaria dopuszcza podwójne obywatelstwo. Większość państw Unii Europejskiej również. Może się jednak zdarzyć, że Państwa kraj pochodzenia nie dopuszcza podwójnego obywatelstwa: radzimy upewnić się w urzędach państwa pochodzenia lub w ambasadzie Państwa kraju w Szwajcarii.

Naturalizacja: korzyści dla Państwa

Wielu Secondos (drugie pokolenie migrantów – przyp. tł.) jest zdania, że naturalizacja im się nie opłaca. Zwłaszcza, gdy posiadają paszport państwa Schengen. Ale są dobre powody by przyjąć szwajcarskie obywatelstwo:

- Rok za granicą: kto jako cudzoziemka lub cudzoziemiec opuści na jakiś czas Szwajcarię, może mieć problemy by wrócić. Nawet nieograniczone pozwolenie na osiedlenie (C) może stracić ważność, również dla osób, które tu dorastały.
- Współdecydowanie: tylko obywatele szwajcarscy mogą głosować i wybierać. Oraz samemu startować w wyborach.
- Ryzyko wydalenia: jeżeli prawo cudzoziemców będzie nadal w tym tempie nowelizowane to jedyną ochroną prawną będzie paszport szwajcarski.
- Swoboda podróżowania: Szwajcarki i Szwajcarzy mogą podróżować do wielu krajów bez wiz.
- Odsetek cudzoziemców: porównywalnie wysoki odsetek cudzoziemców w Szwajcarii (2014: 24,3%) wynika również ze skomplikowanego procesu naturalizacyjnego. W innych państwach, więcej osób uzyskuje obywatelstwo w wyniku krótszej procedury.
- Szybsza procedura: kto posiada szwajcarski paszport może również współdecydować w sprawach dotyczących polityki naturalizacyjnej. Liczą się nie tylko własne korzyści. Jest to wyraz solidarności.

Sina Bühler, preredagowane z work, 5.11.2015

Polityka przemysłowa, silny frank

Delegaci Unii wzywają kierownictwo Banku Narodowego do natychmiastowego działania

Delegaci Unii sektora przemysłowego w listopadowej rezolucji zaproponowali utworzenie szerokiego frontu przeciwko deindustrializacji. Domagają się od pracodawców wspólnie zwiększyć nacisk na Bank Narodowy (SNB). Związek zawodowy zyskał w tej kwestii wsparcie dr Bruno Müller-Schnyder, byłego doradcy SNB.

Najnowsze wydarzenia w branży przemysłowej pokazują: szok franka wywiera coraz większy, niszczący wpływ. Doszło do szerokiego załamania eksportu. Tylko w trzecim kwartale 2015 r. eksport przemysłu spadł o 9,1 procent a w branży zegarkowej o 8,6 procenta (co do wartości). Ilość bezrobotnych wzrosła w stosunku do ubiegłego roku w branży przemysłu metalowego o 22,6% procent, przemysłu maszynowego o 29,9 procent a w branży zegarkowej o 33,4 procent. Wysoki kurs franka prowadzi do deindustrializacji. Duże przedsiębiorstwa zmieniają dostawców na zagranicznych. To z kolei niszczy strukturę małych i średnich przedsiębiorstw. Coraz więcej firm przenosi miejsca pracy za granicę.

Kryzys na własne życzenie

Z punktu widzenia związków zawodowych kryzys sami sobie zgotowaliśmy. W pierwszej linii odpowiedzialność leży po stronie kierownictwa Banku Narodowego. Znosząc minimalny kurs franka 15 stycznia 2015 r. bank popełnił fatalny błąd. Tymczasem zdominowany przez SVP i FDP parlament oraz rząd unikają przypomnienia SNB o swoim obowiązku prowadzenia polityki pieniężnej w interesie państwa.

W związku z tym, delegaci Unii na swoim zgromadzeniu w listopadzie wezwali pracodawców by wspólnie ze związkami zawodowymi natychmiast podjęli działania wymuszające na SNB obniżenie morderczo rozdmuchanej wartości franka. Jak najszybciej należy wprowadzić akceptowalny kurs franka.

Ekspert oskarża bank narodowy

Podobna jest argumentacja dr Bruno Müller-Schnyder, konsultanta, byłego współpracownika i doradcy banku narodowego. W swoim referacie, Müller-Schnyder wyraźnie stwierdził, że odpowiedzialność ponosi SNB. „SNB jest obecnie jedynym na świecie bankiem centralnym bez określonej polityki pieniężnej”, twierdzi ekspert. Jedynie wprowadzenie kursu minimalnego, zdaniem Müller-Schnyder, może pomóc w uniknięciu deindustrializacji. Obecne kierownictwo SNB, z powodu panicznej polityki pieniężnej utraciło wiarygodność.

Potrzebna jest polityczna zmiana kursu

Dziesięć miesięcy po fatalnej decyzji podniesienia kursu minimalnego konsekwencje są oczywiste. Najwyższy czas na podjęcie przez bank narodowy działań by uniknąć deindustrializacji Szwajcarii. Związek zawodowy Unia oferuje pomoc w poszukiwaniu rozwiązań w zakładach pracy – jak pokazał przypadek w Stadler Rail. Warunkiem wstępnym jest transparentność liczb i gwarancja miejsc pracy. Ale kryzys franka nie da się rozwiązać na poziomie zakładowym, potrzebne są rozwiązania polityczne. Nie popadniemy w pułapkę zmierzającą – zakład po zakładzie – do demontażu naszych osiągnięć.

Dlaczego stabilny i nieprzeszacowany frank jest tak ważny?

Stabilność waluty jest dobrem publicznym i dla społeczeństwa i gospodarki równie ważna jak np. gwarancje prawne. Przedsiębiorstwa potrzebują stabilnej waluty, na podstawie której mogłyby planować. Aktualnie frank jest przedmiotem silnych spekulacji na rynkach walutowych i dlatego bardzo niestabilny. Ciągłe zmieniający się kurs franka uniemożliwia rozsądne planowanie w przedsiębiorstwach. Przeszacowanie franka negatywnie wpływa na branżę turystyczną i szwajcarski eksport na rynkach światowych.

Wywiad: Znajomość języka pomaga w pracy

Unia oferuje swoim członkom całą paletę kursów językowych i wspiera kursy organizowane przez komisje mieszane (paritätischen Kommissionen).

Do kogo mam się zwrócić jeśli chciałbym wziąć udział w kursie językowym?

Spytaj w swojej sekcji Unii, gdzie w pobliżu miejsca zamieszkania lub pracy są kursy językowe. Większość kursów językowych Unia organizuje razem instytutem ECAP/Formazione. Możesz również spytać w ECAP/Formazione (adresy poniżej).

Czy mogę liczyć na wsparcie finansowe uczestnictwa w kursie językowym?

Tak. Nauka języka krajowego jest finansowana przez Unię. Jest również sporo kursów darmowych dla członków Unii. Przykładowo, kursy dla pracowniczek i pracowników branży sprzątającej, hotelarskiej oraz głównej budowlanej są finansowane przez komisje mieszane.

Czy pracodawca musi zgodzić się na mój udział w kursie językowym?

Większość kursów odbywa się w czasie wolnym, np. w sobotę. Nie ma zatem potrzeby pytać pracodawcy o zgodę. Wielu pracodawców jest jednak zadowolonych z faktu, że pracownicy chcą uczyć się języka i wspierają to. W branży sprzątającej, hotelarskiej oraz głównej budowlanej oferujemy kursy wspólnie z pracodawcami. Wielu pracodawców informuje swoich pracowników o kursach językowych.

Na budowie rzadko rozmawia się po niemiecku czy francusku. Brygadzysta sam jest cudzoziemcem i mówi w języku pracowników. Również w branży sprzątającej jest wiele firm, które tworzą grupy osób porozumiewających się tym samym językiem. Nie jest nam w pracy potrzebna nauka języka krajowego.

Rzeczywiście, tak bywa w wielu zakładach i utrudnia to migrantkom i migrantom naukę języka krajowego. Kto uczy się języka niemieckiego lub francuskiego ma większe możliwości zawodowe. Kto porozumiewa się w języku krajowym może być elastyczniej zatrudniony i może wykonywać pracę samodzielnie. To również jest korzystniejsze z punktu widzenia pracodawców. Dlatego wspierają wiele kursów językowych.

Czy mogę liczyć na wyższą pensję jeżeli dobrze mówię w języku krajowym?

Dobra znajomość języka odgrywa ważną rolę w karierze zawodowej. By brać udział w kursach doszkalających musisz rozumieć język krajowy i umieć czytać. Jeżeli zatem chcesz się kształcić musisz dobrze znać język. Wykształceni pracownicy zarabiają więcej niż niewykształceni. W branży sprzątającej renegotjujemy zbiorowy układ pracy. Od 2018 r. ma zostać wprowadzone stopniowanie ze względu na kwalifikacje. Im większe kwalifikacje tym większe wynagrodzenie. Kursy doształcania zawodowego będą dostępne jedynie dla osób rozumiejących język krajowy.

Tylko kilka lat chodziłem do szkoły. Szkoła jest dla mnie chyba zbyt skomplikowana. Boję się, że nie zrozumieję kursu językowego.

Kursy, które oferujemy i polecamy są specjalnie przygotowane dla pracowników, którzy nie mają dużego doświadczenia ze szkołą. Są one tak opracowane by nauczyć się szybko tego co potrzebne w pracy i w życiu codziennym. Nie należy się zatem obawiać.

Rita Schiavi

Ecap informacje o kursach: <http://www.ecap-kurse.ch>

ECAP AARGAU	infoag@ecap.ch
ECAP BASEL	infobs@ecap.ch
ECAP SOLOTHURN	infoso@ecap.ch
ECAP ZENTRALSCHWEIZ	infolu@ecap.ch
ECAP TICINO UNIA	infoti@ecap.ch
ECAP VAUD	infovd@ecap.ch
ECAP WINTERTHUR	infowt@ecap.ch
ECAP ZÜRICH	infozh@ecap.ch
FORMAZIONE BERN	infofe@ecap.ch

Dokształcanie Dorosli stażyci

Kiedy Dora i Francisco Machado z Portugalii przyjechali do Szwajcarii, nie mieli wykształcenia zawodowego. Teraz oboje mają dyplomy.

W Szwajcarii prawie 620 000 dorosłych w wieku produkcyjnym nie ma wykształcenia zawodowego. Krajowy Sekretariat ds. Kształcenia, Badań Naukowych i Innowacji (SBFI) uważa, że z tego powodu są częściej bezrobotni lub zatrudnieni na najniższych pensjach.

Francisco Machado należał kiedyś do tej grupy. Gdy 17 lat temu przeniósł się z Portugalii do Szwajcarii, miał już cztery lata doświadczenia jako stolarz. Brakuje mu jedynie formalnego wykształcenia. „Szkoły zawodowe są w Portugalii tylko w miastach. Ja mieszkałem zbyt daleko więc od razu poszedłem do pracy”. Pomimo tego, 37-letni Machado szybko dostał posadę stolarza w kantonie Waadt (Vaud). Później wstąpił do Unii i ówczesny sekretarz związkowy zwrócił mu uwagę, że krajowe świadectwo umiejętności (EFZ, Certificat fédéral de capacité, Attestato federale di capacità) można uzyskać również jako dorosły. Machado natychmiast podejmuje decyzję: „Zrobię to. Zależy mi na dokształcaniu”. Z dyplomem w rękę będzie miał wyższą pensję i większe szanse przy poszukiwaniu kolejnej pracy. I jeszcze do tego będzie miał możliwość dalszego studiowania.

Różne drogi do EFZ

Możliwości ukończenia takiego kursu zawodowego są szerokie: kto jako osoba dorosła nie ma jeszcze dyplomu może albo odbyć normalną naukę zawodową albo skróconą. W obu przypadkach potrzebny jest szkoleniowy zakład pracy, osoba szkoląca oraz umowa stażowa (Lehrvertrag, Contrat d'apprentissage, Contratto di tirocinio).

Kto ma więcej niż pięć lat doświadczenia może zakończyć szkolenie bez umowy stażowej: poprzez normalny, indywidualnie dopasowany egzamin końcowy. Inną możliwością jest postępowanie uznaniowe (Validierungsverfahren, validation des acquis), podczas którego,

ekspersi oceniają indywidualnie przygotowaną dokumentację pracy i umiejętności (patrz niżej). Jednak nie we wszystkich zawodach istnieje taka możliwość.

Skrócona nauka

Francisco Machado zdecydował się na wariant: „skrócona nauka”. Ponieważ ma doświadczenie zawodowe, zgodnie z art. 32 ustawy o szkoleniu zawodowym (Berufsbildungsgesetz, Loi fédérale sur la formation professionnelle, Legge federale sulla formazione professionale) swoją naukę może indywidualnie dopasować. Przez trzy lata, w każdą sobotę, Machado uczęszcza na zajęcia praktyczne do szkoły budowlanej. W piątkowe popołudnia bierze udział w zajęciach kształcenia ogólnego i teorii zawodowej w szkole zawodowej. Równocześnie pracuje w pełnym wymiarze na budowie. Jest to możliwe ponieważ tydzień pracy kończy się w piątkowe południe. Zanim stolarz otrzyma dyplom w 2007 r. przejdzie wyjątkowo trudną drogę: ma dwójkę dzieci, miesięcznego syna i dwuletnią córkę. Pogodzić życie rodzinne, pracę na pełnym etacie i szkolenie zawodowe nie było łatwo. Opowiada: „Musiałem wszystko sobie sam zorganizować. Ścieżkę szkolenia, szkołę, egzamin”.

Siedem lat później Machado nie pracuje już jako stolarz. Szkoła zawodowa otworzyła mu drogę do dalszego kształcenia. Ukończył wiele kursów w Movendo – instytucie szkoleniowym związków zawodowych. Obecnie uczęszcza na kurs z ubezpieczeń socjalnych i pracuje jako sekretarz Unii: „przy okazji namawiając moich rodaków do kształcenia zawodowego”, mówi Machado.

Kształcenie dla Portugalczków

Pierwszą, którą przekonał do tego to jego żona Dora. Pochodząca również z Portugalii 39-cio latka od razu po szkole rozpoczęła pracę w firmie rodziców. Później pracowała w Kanadzie jako au-pair. Swojego męża poznała w Portugalii i niedługo dołączyła do niego do Szwajcarii. Opowiada: „Mówiłam wprawdzie dobrze po angielsku ale bardzo słabo po francusku, szukałam więc pracy przy której nie będę musiała wiele rozmawiać”. Początkowo pracuje w hotelu, obecnie jest dozorczą różnych budynków.

Postęp – Progredir

Unia oraz fundacja naukowa ECAP powołali w kantonie Waadt kierunek szkoleniowy dla migrantek: „Progredir” oznacza po portugalsku „postęp” i oferuje na początku pomoc w określeniu swojej pozycji (co umiem, na co mogę liczyć). Później dochodzą kursy zawodowe w branżach: sprzątanie, handel detaliczny, hotelarstwo i praca w gospodarstwie domowym oraz kursy językowe. W sam raz dla Dory Machado. Podczas dwuletniego szkolenia musiała zmagać się z tymi samymi problemami co mąż: „ciężko było pogodzić pracę, rodzinę i szkolenie”. W przeciwieństwie do męża nie musiała sama opracowywać sobie szkolenia. W międzyczasie mówi prawie bezbłędnie po francusku. „Dyplom nie miał wpływu na moją pensję – firma już wcześniej traktowała mnie jako osobę wykwalifikowaną. Gdybym jednak miała szukać nowej pracy – dyplom da mi więcej pewności”.

Sina Bühler

Postępowanie uznaniowe Przykładowo w branży budowlanej

Nie tylko pracownicy korzystają na kształceniu zawodowym „również pracodawcom zależy na wykwalifikowanych pracownikach”, tłumaczy Riccardo Mero, kierownik działu szkolenia podstawowego stowarzyszenia kierowników budowlanych. Stowarzyszenie wypracowało wspólnie z dyrekcją szkolnictwa kantonu Bern postępowanie uznaniowe. Uznanie – jedna z czterech opisanych wyżej dróg do otrzymania świadectwa umiejętności – polega na przedstawieniu przez doświadczonych budowlańców dokumentacji swojej pracy, świadczącej o ich umiejętnościach. Następnie dwóch ekspertów ocenia dokumentację i

zaprasza na rozmowę. W przypadku akceptacji dokumentacji wydawane jest krajowe świadectwo umiejętności EFZ w danym zawodzie. Nowością w berneńskim systemie jest to, że dopuszcza on kandydatki i kandydatów z całej Szwajcarii.

Akcje informacyjne prowadzone są przez BIZ Bern-Mittelland, Bremgartenstrasse 37, 3012 Bern. Terminy oraz szczegóły znajdują Państwo na stronie: www.erz.be.ch/validierung

Pytania i Odpowiedzi

Działalność gospodarcza: czy otrzymam wsparcie?

Przez ostatnie trzy lata pracowałem w piekarni w Bernie. Niestety, mój szef był zmuszony zwolnić mnie ze względu na sytuację ekonomiczną w wyniku czego zameldowałem się jako bezrobotny. Tak naprawdę to już od zakończenia nauki jako piekarz myślałem by pracować na własną rękę. Chciałbym teraz skorzystać z tej możliwości. Nie będę więc zatrudniał się u kogoś tylko otworzę własny interes. Czy ubezpieczenie od bezrobocia wesprze mnie w fazie początkowej?

MARKUS WIDMER: Tak, to jest możliwe. Ubezpieczenie od bezrobocia przewiduje, że osoby ubezpieczone, które zamierzają rozpocząć działalność na własny rachunek mogą otrzymywać wsparcie podczas fazy planowania. Konkretnie oznacza to: osoby te otrzymają 90 dniówek jeżeli zostaną bezrobotnymi bez własnej winy. Co oznacza, że ani nie wypowiedzieli sami umowy o pracę ani pracodawca nie zwolnił ich ze względu na ich postępowanie lub naruszenie obowiązków pracowniczych. Ponadto musi Pan mieć przynajmniej 20 lat i przedstawić ogólny, realny projekt samodzielnej działalności gospodarczej. Proszę zwrócić się ze swoją sprawą do doradcy w regionalnym pośrednictwie pracy (RAV). Może on pomóc Panu złożyć odpowiedni wniosek.

Work, 5.11.2015

Czas pracy: co moja szefowa musi mi wypłacić?

Pracuję w sklepie dzielnicowym jako pomoc sprzedawcy. Sklep jest otwarty od poniedziałku do piątku od 8 do 12 i od 14 do 18. Odpowiadam głównie za kasę. By móc ją punktualnie od 8 godziny obsługiwać muszę być w pracy przynajmniej dziesięć minut wcześniej aby wszystko przygotować. Wieczorem, po zamknięciu sklepu o 18 godz. potrzebuję jeszcze przynajmniej 15 min. by rozliczyć kasę. Daje to razem 25 minut dziennie. Moja szefowa nie chce mi za ten czas zapłacić. Czy muszę się z tym pogodzić?

Myriam Muff: Czas pracy to cały czas, podczas którego pracownik musi pozostać do dyspozycji pracodawcy. Jest to uregulowane w art. 13 rozporządzenia 1 do kodeksu pracy. W Pani przypadku nie ulega wątpliwości, że musi Pani wykonywać konkretne czynności przed i po otwarciu sklepu. Z pewnością Pani szefowa nie byłaby zadowolona, gdyby Pani rozpoczęła przygotowywanie kasy o 8 godz. W ten sposób odstraszałaby Pani tylko klientów. Radzę porozmawiać z szefową i zwrócić jej uwagę na obowiązek wypłacania pensji za cały czas pracy.

work, 20.11.2015

Czym jest Unia?

Unia jest największym szwajcarskim związkiem zawodowym zrzeszającym około dwieście tysięcy członków i członkiń pracujących w sektorze prywatnym. Dzięki około dwustu układom zbiorowym pracy zawartym z różnymi pracodawcami reprezentujemy interesy przeszło półtora miliona osób zatrudnionych w Szwajcarii.

W Unii pracuje wielu polskich pracowników, m.in.: Adam Rogalewski w Bernie odpowiedzialny za całą Szwajcarię, Artura Bienko w Genewie oraz Barbara Blicharz w kasie dla bezrobotnych w Genewie, a także Mateusza Paulo w Zurichu.

Dlaczego warto wstąpić do Unii?

Osoby, które pracują tam gdzie istnieje związek zawodowy zarabiają więcej. Układy zbiorowe pracy gwarantują lepsze warunki zatrudnienia.

Członkowie Unii otrzymują dofinansowanie do kursów zawodowych i językowych.

Członkowie Unii są wreszcie lepiej poinformowani. Prawo pracy zmienia się szybko, również jeśli chodzi o coroczne podwyżki, dlatego nasi członkowie i członkinie wiedzą ile powinni zarabiać.

Wreszcie w roku 2013 Unia uzyskała przeszło milion franków odszkodowania dla polskich pracowników w Szwajcarii.

Jak wstąpić do Unii?

Można to zrobić przez Internet odwiedzając poniższą stronę:
www.unia.ch/de/jetzt-mitglied-werden

lub kontaktując się bezpośrednio z Adamem Rogalewskim (telefon poniżej).

Koszt członkostwa wynosi od 12.70 do 50.80 CHF w zależności od wysokości wynagrodzenia.

Więcej informacji po polsku znajduje się na polskiej stronie internetowej Unii:
www.unia.ch/de/arbeitswelt/von-a-z/migrantinnen/polnische-infos

Kontakt do przedstawiciela odpowiedzialnego za polskich pracowników w Unii

Adam Rogalewski

komórka: 0041 79 535 74 10 email: adam.rogalewski@unia.ch lub polska@unia.ch

Impressum

Beilage zu den Gewerkschaftszeitungen work, area, Événement syndical | Herausgeber Verlagsesellschaft work AG, Zürich, Chefredaktion: Marie-José Kuhn; Événement syndical SA, Lausanne, Chefredaktion: Sylviane Herranz; Edizioni Sociali SA, Lugano, Chefredaktion: Claudio Carrer | Redaktionskommission A. García, D. Filipovic, E. Sariaslan, M. Martín, M. Mendes, O. Osman, A. Rogalewski | Sprachverantwortlich Adam Rogalewski | Adresse Unia Redaktion «Horizonte», Weltpoststrasse 20, 3000 Bern 15, www.unia.ch

Tłumaczenie polskie: Marek Wieruszewski

Die Gewerkschaft.
Le Syndicat.
Il Sindacato.